In zaak 182/83,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van de Supreme Court van Ierland, in het aldaar aanhangig geding tussen

ROBERT FEARON & COMPANY LIMITED,

verzoekster,

en

IRISH LAND COMMISSION,

verweerster,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 58 EEG-Verdrag,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, president, O. Due en C. Kakouris, kamerpresidenten, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot en R. Joliet, rechters,

advocaat-generaal: M. Darmon
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

Het hoofdgeding betreft een beroep tegen een besluit van de Irish Land Com-

mission tot onteigening van verzoekster in het hoofdgeding, een private limited company (vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) naar Iers recht. De onteigende gronden, met een oppervlakte van 58 acres (ongeveer 21 hectare), zijn gelegen in het graafschap Cavan.

De Irish Land Commission ontleent haar onteigeningsbevoegdheid aan een reeks wetten. Voor de onderhavige zaak is de relevante bepaling Section 32 (3) van de Land Act 1933, zoals gewijzigd bij Section 35 van de Land Act 1965.

Deze bepaling bevat een uitzondering op de onteigeningsbevoegdheid ten gunste van eigenaars of pachters die hetzij op het betrokken grondbezit, hetzij in de onmiddellijke omgeving ervan (zijnde elke plaats op minder dan drie mijl van het dichtstbijzijnde punt van het betrokken grondbezit) wonen.

Wat het grondbezit van een rechtspersoon betreft, moet iedere houder van een „beneficial interest" in die rechtspersoon gedurende de gehele referentieperiode hetzij op dat grondbezit, hetzij in de onmiddellijke omgeving ervan hebben gewoond. In het geval van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid heeft deze bepaling tot gevolg, dat elk van de vennoten aan het woonplaatsvereiste moet voldoen.

Verzoekster in het hoofdgeding kon zich niet op de uitzondering beroepen, omdat haar vennoten niet op of in de omgeving van het onteigende grondbezit wonen. Vier vennoten wonen in Engeland, de vijfde, tevens secretaris van de vennootschap en exploitant van het landbouwbedrijf, woont in Noord-Ierland, maar op meer dan drie mijl van het betrokken grondbezit. Een van de vennoten is zowel Iers als Brits onderdaan, de andere zijn Britse onderdanen.

Nadat verzoekster in het hoofdgeding had gesteld, dat het woonplaatsvereiste onverenigbaar was met het beginsel van de vrijheid van vestiging neergelegd in artikel 58 EEG-Verdrag, heeft de Supreme Court de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld:

„Wanneer een wet van een Lid-Staat als voorwaarde stelt dat een persoon (niet zijnde een rechtspersoon), die eigenaar is van gronden, gedurende een bepaalde periode op dat grondbezit moet hebben gewoond, moet dan, wanneer de eigenaar van de gronden een rechtspersoon is, artikel 58 aldus worden uitgelegd, dat het verbiedt als voorwaarde te stellen dat elke persoon die een belang heeft in de rechtspersoon, gedurende een dergelijke periode op dat grondbezit moet hebben gewoond?"

De verwijzingsbeschikking is op 25 augustus 1983 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door Robert Fearon & Co. Ltd., vertegenwoordigd door K. J. H. O'Brien, lid van de balie van Noord-Ierland, geïnstrueerd door Messrs. Finbar Cahill & Co., solicitors te Dublin; de Irish Land Commission, vertegenwoordigd door M. G. O'Beirn, solicitor, als gemachtigde; de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door D. R. Gilmour, lid van haar juridische dienst, als gemachtigde; en de Ierse regering, vertegenwoordigd door

L. J. Dockery, Chief State Solicitor, als gemachtigde.

Ierland heeft het Hof verzocht de zaak in voltallige zitting te behandelen. Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Schriftelijke opmerkingen, ingediend krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG

Volgens *Robert Fearon & Co. Ltd.*, verzoekster in het hoofdgeding, heeft artikel 58 tot gevolg dat de Lid-Staten de daarin bedoelde vennootschappen het vestigingsrecht moeten verlenen dat artikel 52 aan natuurlijke personen toekent.

Artikel 52 moet waarborgen dat de onderdanen van de Lid-Staten in de andere Lid-Staat gelijk worden behandeld. Dit discriminatieverbod geldt ook, maar niet enkel, voor discriminatie op grond van nationaliteit. In dit verband verwijst verzoekster in het hoofdgeding naar 's Hofs rechtspraak, volgens welke alle gevallen van verschillende behandeling van gelijke situaties discriminatie kunnen opleveren.

De Ierse wetgever had de duidelijke bedoeling om te discrimineren naar nationaliteit. Ook al staat dit niet met zoveel woorden in de wet, tijdens de parlementaire debatten die aan de goedkeuring van de wet voorafgingen, kwam de bedoeling aan het licht om de Ierse grond voor de Ieren te houden. Met name bij de wetswijziging van 1965 had men het oog op Ierse vennootschappen met buitenlandse aandeelhouders. De minister kan de gronden aanwijzen waarnaar een onderzoek met het oog op eventuele onteigening moet worden ingesteld. Deze bevoegdheid kan in nationalistische geest worden uitgeoefend. De minister gaf de verzekering, dat de onteigeningsprocedure niet tegen Ierse onderdanen zou worden gebruikt.

Zelfs indien het Hof tot de conclusie zou komen dat niet op grond van nationaliteit wordt gediscrimineerd, is er toch discriminatie in de ruime zin van het woord, daar een vennootschap zich in de praktijk niet op de uitzondering kan beroepen. Immers, in het geval van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid doet ook indien alle vennoten op het betrokken grondbezit wonen, het bestaan van een hypotheek de bescherming tegen onteigening teloorgaan.

De onteigeningsbevoegdheid maakt ook inbreuk op het evenredigheidsbeginsel, daar de andere bevoegdheden tot onteigening waarover de Land Commission beschikt, ruimschoots volstaan.

Ten slotte leidt de betrokken bepaling tot rechtsonzekerheid. Een vennootschap kan landbouwgrond verwerven en exploiteren zonder dat voor de aandeelhouders een woonplaatscriterium geldt, maar in geval van onteigening gaat dit criterium wel een rol spelen. Deze rechtsonzekerheid belemmert investeringen in landbouwgronden en de vrijheid van vestiging. Bovendien wordt door elke poging om aan deze onzekerheid een einde te maken door het land te koop aan te bieden, de kans op onteigening vergroot.

In haar bij het Hof ingediende opmerkingen begint de *Irish Land Commission* met de vaststelling, dat de aan Robert Fearon & Co. Ltd. toebehorende gronden zijn onteigend, omdat verzoekster niet overeenkomstig Section 35 van de Ierse Land Act 1965 heeft kunnen aanto-

nen dat elk van haar vennoten gedurende de referentieperiode op of in de onmiddellijke omgeving van dat grondbezit heeft gewoond.

De Irish Land Commission onderzoekt de draagwijdte van artikel 58 EEG-Verdrag en meent dat deze bepaling ertoe strekt, de daaronder vallende vennootschappen voor de toepassing van titel III, hoofdstuk 2, van het Verdrag gelijk te stellen met natuurlijke personen die onderdaan zijn van de Lid-Staten. Deze strekking is neergelegd in artikel 52, dat de opheffing verlangt van alle beperkingen van de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een Lid-Staat op het grondgebied van andere Lid-Staten. De vrijheid van vestiging omvat ook de vrijheid vennootschappen of firma's op te richten en te beheren, waarop artikel 58 van toepassing is onder de voorwaarden die de wetgeving van het land van vestiging aan zijn eigen onderdanen stelt.

De Irish Land Commission is van mening dat Section 35 van de Ierse Land Act 1965, waar het aan personen met een „beneficial interest" in een rechtspersoon een vereiste van woonplaats stelt, niet in strijd is met artikel 58 EEG-Verdrag, en wel om de volgende redenen.

In de eerste plaats raakt het woonplaatsvereiste het recht van vestiging van een vennootschap niet, aangezien een vennootschap — naar Iers recht of naar het recht van een andere Lid-Staat — eerst in Ierland moet zijn gevestigd en er gronden moet bezitten, alvorens geraakt te kunnen worden door Section 35 van de Land Act, dat de uitoefening van het eigendomsrecht regelt.

In de tweede plaats is het recht van vestiging, bedoeld in titel III, hoofdstuk 2, van het EEG-Verdrag, geen onbeperkt recht. Section 35 vormt slechts één van de voorwaarden voor de uitoefening van het recht van vestiging, die door de Ierse wetgeving ook aan Ierse onderdanen worden gesteld. Bijgevolg is het van toepassing wanneer onderdanen van andere Lid-Staten hun recht van vestiging uitoefenen.

In de derde plaats is verzoekster in het hoofdgeding een vennootschap die naar Iers recht is opgericht en in Ierland haar bedrijf uitoefent. Zij kan zich in Ierland dus niet beroepen op een recht van vestiging krachtens de artikelen 52 en 58 EEG-Verdrag.

In de vierde plaats ten slotte is het vereiste van woonplaats niet enkel in overeenstemming met artikel 58 EEG-Verdrag, maar wordt het door dit artikel ook verlangd. Het ontbreken van een dergelijke bepaling in de Land Act zou immers tot discriminatie van vennootschappen hebben geleid, daar dit hen zou hebben belet aan het woonplaatsvereiste te voldoen. Dank zij de voor vennootschappen geschreven bepaling van Section 35 kunnen deze zoveel mogelijk op gelijke voet met natuurlijke personen worden behandeld.

Concluderend geeft de Irish Land Commission het Hof in overweging, de gestelde prejudiciële vraag te beantwoorden als volgt:

Artikel 58 EEG-Verdrag moet niet aldus worden uitgelegd, dat het in de weg staat aan de in Section 35 van de Land Act 1965 gestelde voorwaarde, dat in het geval van een rechtspersoon welke eigenaar is van gronden, elke persoon die een belang heeft in die rechtspersoon, gedurende de hele referentieperiode op of in de onmiddellijke omgeving van dat grondbezit moet hebben gewoond.

De *Commissie van de Europese Gemeenschappen* geeft zonder meer toe, dat de Ierse regering met de verschillende wetten die het functioneren van de Irish Land Commission regelen, steeds de be-

doeling heeft gehad niet enkel om grondspeculatie te voorkomen, maar ook om te verzekeren dat de grond zoveel mogelijk toebehoort aan degene die hem bewerkt, en ten slotte om de omvang van onrendabele landbouwbedrijven te vergroten, ten einde het daaruit voortvloeiende probleem van de armoede op het platteland op te lossen.

Volgens de Commissie strekt de aan het Hof gestelde vraag er in wezen toe, te vernemen in hoeverre het Ierland is toegestaan, de absolute bescherming tegen onteigening te onthouden aan de aandeelhouders van een vennootschap die eigenaar is van de grond. De Commissie betwijfelt of het wel juist is deze vraag te formuleren in termen van uitlegging van artikel 58. De betrokken vennootschap is immers Iers. In werkelijkheid is het zo, dat de aandelen van die Ierse vennootschap in handen zijn van Britse onderdanen, die daarmee, rechtstreeks of onrechtstreeks, hun recht van vestiging ex artikel 52 EEG-Verdrag hebben uitgeoefend. De vraag waarom het gaat, is dus of men, zonder in strijd te komen met de bepalingen van het EEG-Verdrag inzake vestiging, het vereiste dat men op de grond moet wonen, kan stellen aan buitenlandse aandeelhouders van een Ierse vennootschap.

Artikel 52 EEG-Verdrag verlangt dat onderdanen van de Gemeenschap die hun recht van vestiging willen uitoefenen, dezelfde behandeling verkrijgen als de eigen onderdanen van een Lid-Staat. De Ierse wet bepaalt dat een natuurlijke persoon die eigenaar is van gronden, door de Land Commission kan worden onteigend, tenzij is voldaan aan voorwaarden, onder meer dat hij op dat grondbezit of op minder dan drie mijl daarvandaan woont. Deze beperking van het eigendomsrecht kan niet worden omzeild door het oprichten van een „limited company" en het vestigen van een fictieve woonplaats op het grondbezit. Daar deze regeling voor alle Ierse burgers geldt, kan de toepassing ervan op buitenlanders die via een „limited company" de „beneficial owners" van het betrokken stuk grond zijn, niet leiden tot een met artikel 52 EEG-Verdrag strijdige discriminatie.

Ook al kunnen een rechtspersoon en de aandeelhouders ervan wellicht niet zo gemakkelijk voldoen aan bepaalde strikte voorwaarden die aan natuurlijke personen worden gesteld, dit betekent niet dat die voorwaarden niet voor die rechtspersoon zouden mogen gelden. Bij iedere andere uitlegging kan artikel 58 gemakkelijk verkeren in een bepaling die discriminerend is voor natuurlijke personen, terwijl de bedoeling ervan juist is om discriminatie van rechtspersonen te voorkomen.

Ten slotte wijst de Commissie erop, dat de regeling inzake onteigening door de Land Commission en de verschillende daaraan verbonden voorwaarden, deel uitmaken van de regelingen van de eigendom in Ierland, die het EEG-Verdrag luidens artikel 222 onverlet laat. Deze bepaling zou op zichzelf voldoende zijn om een ontkennend antwoord op de vraag van de verwijzende rechter te rechtvaardigen.

De Commissie geeft het Hof in overweging, de prejudiciële vraag te beantwoorden als volgt:

Geen enkele bepaling van het EEG-Verdrag inzake het recht van vestiging verbiedt als voorwaarde te stellen dat elke persoon die een belang heeft in de rechtspersoon, gedurende de referentieperiode op het betrokken grondbezit moet hebben gewoond.

De *Ierse regering* stelt in haar bij het Hof ingediende opmerkingen, dat de vraag van de Supreme Court, ofschoon uitdrukkelijk slechts artikel 58 EEG-Ver-

drag betreffend, ook vereist dat rekening wordt gehouden met artikel 52. Volgens de Ierse regering verlangt artikel 58 EEG-Verdrag vooral, dat de regel van nationale behandeling, neergelegd in artikel 52, in acht wordt genomen. Welnu, alle vennootschappen en firma's die onder artikel 58 vallen, worden ongeacht waar zij in de Gemeenschap hun bedrijfszetel, statutaire zetel of hoofdvestiging hebben, door Section 35 van de Ierse Land Act aan dezelfde voorwaarden onderworpen.

In verband met de voorwaarde van de nationale wettelijke regeling, dat een natuurlijk persoon die eigenaar is van landbouwgronden, hetzij op dat grondbezit, hetzij binnen een straal van drie mijl moet wonen, meent de Ierse regering dat een regel die aan de aandeelhouders van een vennootschap diezelfde voorwaarde oplegt, gerechtvaardigd is uit het oogpunt van artikel 58 EEG-Verdrag. Een minder strenge voorwaarde zou tot discriminatie van natuurlijke personen leiden.

In ieder geval betwijfelt de Ierse regering, of verzoekster in het hoofdgeding, een in Ierland opgerichte vennootschap, zich op artikel 52 of artikel 58 kan beroepen.

Concluderend geeft de Ierse regering het Hof in overweging, de vraag van de Ierse Supreme Court te beantwoorden als volgt:

Wanneer een wet van een Lid-Staat als voorwaarde stelt dat een persoon (niet zijnde een rechtspersoon) die eigenaar is van gronden, gedurende een bepaalde periode op dat grondbezit moet hebben gewoond, moeten de bepalingen van het EEG-Verdrag inzake de vrijheid van vestiging *niet* aldus worden uitgelegd, dat zij, wanneer de eigenaar van de gronden een rechtspersoon is, verbieden als voorwaarde te stellen dat elke persoon die een belang („beneficial interest") heeft in de rechtspersoon, gedurende zulk een periode op het grondbezit moet hebben gewoond.

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 16 juli 1984 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door K. J. H. O'Brien, barrister; verweerster in het hoofdgeding en Ierland, vertegenwoordigd door J. Blayney, Senior Counsel; en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door D. R. Gilmour als gemachtigde.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 4 oktober 1984 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beschikking van 15 juni 1983, ingekomen ten Hove op 25 augustus daaraanvolgend, heeft de Supreme Court van Ierland krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van artikel 58 EEG-Verdrag teneinde te kunnen vaststellen of Section 32 (3) van de Ierse Land Act 1933, zoals gewijzigd bij Section 35 van de Land Act 1965, verenigbaar is met het EEG-Verdrag.

2 Deze vraag is gerezen in een geding betreffende een besluit van de Irish Land Commission tot onteigening van gronden toebehorend aan Robert Fearon & Company Limited, een vennootschap naar Iers recht.

3 De Land Acts van 1933 en 1965 hebben ten doel, de omvang van anders onrendabele landbouwbedrijven te vergroten, de grondspeculatie tegen te gaan, en ten slotte, zoveel mogelijk te verzekeren dat gronden toebehoren aan degene die ze bewerkt. In verband met dit laatste doel bepaalt Section 32 (3) van de Land Act 1933, zoals gewijzigd bij Section 35 van de Land Act 1965, dat de Irish Land Commission haar onteigeningsbevoegdheid niet kan uitoefenen tegenover personen die sedert meer dan één jaar op minder dan drie mijl van het grondbezit wonen, of tegenover rechtspersonen waarvan alle aandeelhouders aan hetzelfde woonplaatsvereiste voldoen. In casu zijn de vijf aandeelhouders van Robert Fearon & Company Limited Britse onderdanen die geen van allen aan vorenbedoeld woonplaatsvereiste voldoen.

4 De Supreme Court van Ierland, die in hoogste instantie van het geschil kennisneemt, heeft het Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld:

„Wanneer een wet van een Lid-Staat als voorwaarde stelt dat een persoon (niet zijnde een rechtspersoon), die eigenaar is van gronden, gedurende een bepaalde periode op dat grondbezit moet hebben gewoond, moet dan, wanneer de eigenaar van de gronden een rechtspersoon is, artikel 58 aldus worden uitgelegd, dat het verbiedt als voorwaarde te stellen dat elke persoon die een belang heeft in de rechtspersoon, gedurende een dergelijke periode op dat grondbezit moet hebben gewoond?"

5 In haar schriftelijke opmerkingen merkt de Commissie vooreerst op, dat het stelsel van onteigening ten algemenen nutte deel uitmaakt van de regeling van het eigendomsrecht, en dat artikel 222 EEG-Verdrag, naar luid waarvan „dit Verdrag de regeling van het eigendomsrecht in de Lid-Staten onverlet laat", op zichzelf al een ontkennend antwoord op de prejudiciële vraag zou rechtvaardigen.

6 Deze opvatting kan niet worden aanvaard. Krachtens artikel 54, lid 3, sub e, EEG-Verdrag behoren de beperkingen inzake de verwerving en exploitatie

door een onderdaan van een Lid-Staat van in een andere Lid-Staat gelegen grondbezit, tot de beperkingen die ter verwezenlijking van de vrijheid van vestiging moeten worden opgeheven. Ook het „Algemeen programma voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging", vastgesteld door de Raad op 18 december 1961 (PB van 1962, blz. 36), rekent de bepalingen of praktijken die de onderdanen van een andere Lid-Staat een minder gunstige behandeling toekennen in geval van onteigening, tot de op te heffen beperkingen van de vrijheid van vestiging.

7 Ook al raakt artikel 222 EEG-Verdrag dus niet aan het recht van de Lid-Staten om een stelsel van onteigening ten algemenen nutte in te voeren, toch blijft op een dergelijk stelsel het fundamentele, aan de verdragsbepalingen betreffende het recht van vestiging ten grondslag liggende non-discriminatiebeginsel van toepassing.

8 Gelijk de Commissie terecht opmerkt, is artikel 58 EEG-Verdrag, waarnaar de nationale rechter in zijn vraag verwijst, niet beslissend voor de uitspraak in het hoofdgeding. Immers, ingevolge dit artikel worden vennootschappen welke in overeenstemming met de wetgeving van een Lid-Staat zijn opgericht en hun statutaire zetel, kantoor en voornaamste vestiging binnen de Gemeenschap hebben, voor de toepassing van het hoofdstuk over het vestigingsrecht gelijkgesteld met natuurlijke personen die onderdanen zijn van de Lid-Staten. In casu kan Fearon & Company Limited, als Ierse vennootschap in de zin van artikel 58 EEG-Verdrag, in Ierland geen beroep doen op het aan vennootschappen uit de andere Lid-Staten toekomende recht van vestiging.

9 Met haar vraag wil de Supreme Court van Ierland echter vernemen of, gelet op de verdragsbepalingen, een woonplaatsvereiste kan worden gesteld aan onderdanen van andere Lid-Staten, die hun recht van vestiging ex artikel 52 EEG-Verdrag in Ierland hebben uitgeoefend door deel te nemen aan de oprichting van een vennootschap in de zin van artikel 58 van het Verdrag.

10 Deze vraag moet bevestigend worden beantwoord, wanneer een Lid-Staat, in het kader van een wettelijke regeling inzake de eigendom van landbouwgronden met de bovenomschreven doelstellingen, de verplichting om op of

nabij het grondbezit te wonen zowel aan zijn eigen onderdanen als aan die van andere Lid-Staten oplegt en op gelijke wijze op hen toepast. Een aldus omschreven woonplaatsvereiste vormt immers geen discriminatie die met artikel 52 EEG-Verdrag in strijd zou kunnen zijn.

11 Mitsdien moet op de vraag van de Supreme Court van Ierland worden geantwoord, dat artikel 52 van het Verdrag een Lid-Staat niet verbiedt om vrijwaring van krachtens een wettelijke regeling inzake de eigendom van landbouwgronden getroffen onteigeningsmaatregelen te doen afhangen van de voorwaarde, dat onderdanen van een andere Lid-Staat, die hebben deelgenomen aan de oprichting van een vennootschap welke eigenaar is van de gronden, op of nabij dat grondbezit wonen, indien dit woonplaatsvereiste ook geldt voor eigen onderdanen van die Lid-Staat en de onteigeningsbevoegdheid niet op discriminerende wijze wordt gebruikt.

Kosten

12 De kosten door de Ierse regering en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door de Supreme Court van Ierland bij beschikking van 15 juni 1983 gestelde vraag, verklaart voor recht:

Artikel 52 van het Verdrag verbiedt een Lid-Staat niet om vrijwaring van krachtens een wettelijke regeling inzake de eigendom van landbouwgronden getroffen onteigeningsmaatregelen te doen afhangen van de voorwaarde, dat onderdanen van een andere Lid-Staat, die hebben deelgenomen aan de oprichting van een vennootschap welke eigenaar is van de

gronden, op of nabij dat grondbezit wonen, indien dit woonplaatsvereiste ook geldt voor eigen onderdanen van die Lid-Staat en de onteigeningsbevoegdheid niet op discriminerende wijze wordt gebruikt.

Mackenzie Stuart Due Kakouris

Everling Bahlmann Galmot Joliet

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 6 november 1984.

De griffier
voor deze

H. A. Rühl

Hoofdadministrateur

De president

A. J. Mackenzie Stuart

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL M. DARMON VAN 4 OKTOBER 1984 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. Aan deze prejudiciële zaak, naar het Hof verwezen door de Supreme Court te Dublin, liggen de volgende feiten ten grondslag.

De vennootschap naar Iers recht Robert Fearon & Co. Ltd. (hierna: Fearon) is eigenaar van een landbouwbedrijf in het Ierse graafschap Cavan. De vijf aandeelhouders zijn Britse onderdanen. Vier van hen wonen in Engeland. De vijfde, die tevens de Ierse nationaliteit heeft, woont in Ierland, maar meer dan drie mijl van het bedrijf.

In casu is de woonplaats van de aandeelhouders van wezenlijk belang. Section 32 (3) van de Land Act 1933, zoals gewijzigd bij Section 35 van de Land Act 1965 bepaalt immers, dat de Irish Land Commission, een openbare instelling met onteigeningsbevoegdheid, van deze bevoegdheid geen gebruik mag maken tegen eigenaars die sinds één jaar op het grondbezit of op minder dan drie mijl daarvandaan wonen, met dien verstande dat, indien de eigenaar een rechtspersoon is, iedere aandeelhouder gedurende

1 — Vertaald uit het Frans.